

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul Hotărârii Guvernului
cu privire la modificarea unor hotărâri de Guvern

(ajustarea cadrului normativ aferent auditului energetic și a unor măsuri de eficiență energetică implementate în cadrul unor programe de finanțare)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri de Guvern (ajustarea cadrului normativ aferent auditului energetic și a unor măsuri de eficiență energetică implementate în cadrul unor programe de finanțare) este elaborat de către Ministerul Energiei cu suportul Centrului Național pentru Energie Durabilă și „Moldovan Green Transition Technical Assistance Facility project” implementat de către Expertise France.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ Proiectul de hotărâre în cauză a fost elaborat în temeiul următoarelor acte normative: 1. Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern. 2. Legea nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice. 3. Legea nr. 255/2024 pentru modificarea Legii nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice. 4. Hotărârea Guvernului Nr. 816/2024 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară. 5. Hotărârea Guvernului Nr. 817/2024 privind aprobarea formulelor de calcul ale compensației la energie sub formă de plată monetară, stabilirea normelor pentru costul energiei în perioada rece a anului și a nivelului minimului de cheltuieli al gospodăriei casnice, pentru consumatorii casnici, pentru perioada noiembrie 2024 – martie 2025; 6. Hotărârea Guvernului Nr. 676/2020 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la auditorii energetici și auditul energetic.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative În baza prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 533/2024 cu privire la Programul de vouchere pentru electrocasnice precum și în baza prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 251/2024 cu privire la aprobarea Programului de finanțare „Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial din Republica Moldova”, Instituția Publică Centrul Național pentru Energie Durabilă (în continuarea IP CNED) este responsabilă de implementarea acestor programe de finanțare aferente domeniului de eficiență energetică. Conform prevederilor acestor Hotărâri de Guvern selectarea beneficiarilor de finanțare precum și oferirea stimulentei financiare pentru acești beneficiari depinde inclusiv de categoria de vulnerabilitate energetică a consumatorilor casnici de energie. Modificările legislative recente (Legea nr. 255/2024 și hotărârile de Guvern nr.816/2024 și 817/2024) au revizuit modul de definire a vulnerabilității energetice, ceea ce implică necesitatea ajustării prevederilor Programului de finanțare „Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial din Republica Moldova” și Programul de Vouchere pentru Electrocasnice. Ajustările sunt necesare pentru eliminarea referințelor la categoriile de vulnerabilitate energetică și pentru alinierea criteriilor de eligibilitate a beneficiarilor acestor Programe la noile definiții din legislație. Totodată, este de menționat că în temeiul prevederilor Hotărârii de Guvern nr. 676/2020 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la auditorii energetici și auditul energetic (în continuare HG 676/2020), IP CNED este responsabilă de calificarea auditorilor energetici precum și de verificarea calității rapoartelor de audit energetic elaborate de către aceștia în cazul proiectelor în domeniul eficienței energetice și surselor regenerabile de energie, finanțate, total sau parțial, din bugetul de stat și/sau din bugetele autorităților administrației publice locale, direct sau prin intermediul fondurilor/instrumentelor de finanțare existente în acest sens.

În prezent, verificarea auditurilor energetice se efectuează la un interval de timp mai mare de un an de la elaborarea acestora. În această perioadă, auditorul energetic poate continua să elaboreze rapoarte neconforme, iar proiectele pentru care aceste rapoarte de audit energetic sunt realizate pot ajunge deja în faza de implementare. Astfel, notificarea beneficiarului despre neconformitatea auditului energetic la anumite etape devine inefficientă.

Pe parcursul anului 2022, au fost efectuate 101 de audituri energetice și în prima etapă au fost verificate 23 de audituri dintre care 3 au fost neconforme impunând verificarea suplimentară a încă 15 rapoarte.

Totodată, pe parcursul anului, 2023 au fost efectuate 155 de rapoarte de audit energetic și în prima etapă au fost verificate 23 de rapoarte dintre care 15 au avut neconformități și conform procedurii actuale trebuiau verificate suplimentar încă 118, ceea ce impunea alocarea unui buget suplimentar de cca. 350 mii de lei, resurse suplimentare, care nu au fost disponibile pentru a fi alocate pentru acest exercițiu. Excluzând etapa a doua a procedurii actuale de verificare și includerea unui set de norme suplimentare privind organizarea procesului de verificare într-o singură etapă, cu aplicarea unor sancțiuni în baza unui algoritm bine definit în proiectul actual Va permite IP CNED să sporească calitatea rapoartelor de audit energetic precum și a gradului de responsabilitate a auditorilor energetici în raport cu activitatea pe care o fac.

Prin urmare, în rezultatul experienței acumulate până la moment, a fost identificată necesitatea operării unor modificări în HG 676/2020 prin ajustarea procedurilor de verificare a calității rapoartelor de audit energetic astfel încât să fie oferită posibilitatea optimizării și reducerii timpului efectiv de organizare a procedurii anuale de verificare a calității rapoartelor de audit energetic inclusiv reducerea cheltuielilor financiare necesare pentru verificarea acestora precum și stabilirea mecanismelor de intervenție din partea IP CNED în cazul identificării unor neconformități în calitatea rapoartelor de audit energetic.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

Obiectivele urmărite ca rezultat al aprobării proiectului de Hotărâre de Guvern sunt următoarele:

- ✓ Ajustarea, începând cu anul 2025 a criteriilor de identificare a beneficiarilor programelor de finanțare în domeniul eficienței energetice la noile prevederi ale cadrului normativ aferent stabilirii vulnerabilității energetice a gospodăriilor casnice;
- ✓ Sporirea calității rapoartelor de audit energetic prin îmbunătățirea mecanismului de verificare a acestora și sporirea competitivității pe piața aferentă serviciilor de audit energetic din Republica Moldova.

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Hotărârea Guvernului nr.251/2024 cu privire la aprobarea Programului de finanțare „Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial din Republica Moldova”

1. Substituirea termenului „gospodărie vulnerabilă energetic” cu „consumator vulnerabil de energie”.
2. Eliminarea referințelor la categoriile de vulnerabilitate energetică în cadrul Programului FEERM.
3. Modificările la punctul 21 constă în faptul că condițiile de acordare a alocațiilor pentru acoperirea contribuției proprii a beneficiarilor Programului FEERM vor fi descrise în cadrul Produselor de finanțare ale Centrului Național pentru Energie Durabilă (CNED) care sunt aprobate de organele de conducere ale CNED prevăzute conform statutului acestui.

Hotărârea Guvernului Nr. 533/2024 privind aprobarea Regulamentului cu privire la modul de operare și funcționare a Programului de acordare a ajutorului financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice (Programul de vouchere pentru electrocasnice)

1. Introducerea criteriilor actualizate pentru selecția beneficiarilor Programului de Vouchere pentru Electrocasnice și excluderea referinței la categoriile de vulnerabilitate. Astfel, Potențialii beneficiari ai Programului de vouchere pentru electrocasnice se selectează din Sistemul informațional „Vulnerabilitatea energetică”, modulul „Ecovoucher” (în

continuare – SIVE) conform criteriilor de eligibilitate examinate de Comitetul de finanțare și risc al IP CNED (în continuare – CFR) și aprobate de Consiliul IP CNED, care se vor axa cel puțin pe un criteriu din cele enumerate mai jos:

- mărimea compensație la energie sub formă de plată monetară determinată în conformitate cu Hotărârea Guvernului Nr. 816/2024 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară;
- venitul global lunar al gospodăriei casnice determinat în conformitate cu Hotărârea Guvernului Nr. 816/2024 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea compensațiilor la energie sub formă de plată monetară;
- nivelul minimului de cheltuieli al gospodăriei casnice conform datelor din SIVE;
- costul energiei în perioada rece a anului al gospodăriei casnice conform datelor din SIVE;
- consumul mediu lunar de energie electrică;
- numărul de copii în cadrul gospodăriei casnice conform datelor din SIVE;
- numărul de persoane cu dizabilități în cadrul gospodăriei casnice conform datelor din SIVE;
- numărul de persoane cu vârsta mai mare de 63 de ani conform datelor din SIVE;
- adresa de domiciliu conform datelor din SIVE.

2. Concretizarea atribuției CFR de a decide excluderea comerciantului din cadrul Programului de Vouchere pentru Electrocasnice, în conformitate cu modalitățile stabilite în Manualul Operațional. Raționamentul propunerii constă în faptul că CFR aprobă lista comercianților, astfel încât acesta este în drept să excludă comercianții conform unor criterii stabilite în Manualul Operațional în cazul încălcării obligațiilor legale și contractuale. Acest drept derivă actualmente din atribuțiile CFR fiind o normă ce are drept scop să concretizeze acest fapt.

Hotărârea Guvernului Nr. 676/2020 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la auditorii energetici și auditul energetic

1. Ajustarea mecanismului de verificare a calității rapoartelor de audit energetic și oferirea pârghiilor de intervenție IP CNED în vederea gestionării acestui proces;
2. Completarea procedurilor de recunoaștere a actelor/certificatelor de audit energetic cu prevederi noi care să menționeze că aceasta are loc în baza unei liste de acte necesare a fi prezentate.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu au fost analizate alternative, deoarece modificările sunt impuse de schimbările legislative recente.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Modificările propuse în proiectul de Hotărâre de Guvern nu presupun crearea unui cadru nou instituțional. Punerea în aplicare a modificărilor propuse urmează a fi efectuată de către IP CNED.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Aprobarea modificărilor propuse în proiectul de Hotărâre de Guvern nu presupune alocarea mijloacelor financiare suplimentare de la bugetul de Stat.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu este aplicabil

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu este aplicabil

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Îmbunătățirea accesului echitabil la programele de eficiență energetică, fiind ținute persoanele în conformitatea cu noile propuneri de identificare a persoanelor vulnerabile energetic.
4.5. Impactul asupra mediului
Implementarea proiectului de Hotărâre de Guvern va avea impact pozitiv asupra mediului prin reducerea emisiilor de CO ₂ ca urmare a sporirii calității rapoartelor de audit energetic, care stau la baza selectării măsurilor de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie ce urmează a fi implementate de potențialii beneficiari ai programelor de finanțare aferente eficienței energetice aprobate de Guvern, contribuind inclusiv la reducerea consumurilor/resurselor energetice utilizate de aceștia.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
<i>5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională</i>
Proiectul nu prevede armonizarea la legislația Uniunii Europene
<i>5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE</i>
Proiectul nu prevede armonizarea la legislația Uniunii Europene
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a Proiectului Hotărâre de Guvern a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Energiei, compartimentul „Transparență decizională, consultări publice” și pe portalul guvernamental. https://particip.gov.md/ro/document/stages/anuntcu-privire-la-initierea-elaborarii-proiectului-hotararii-de-guvern-privind-modificarea-unor-hotariri-ale-guvernului-ajustarea-mecanismelor-de-suport-in-domeniul-eficientei-energetice-la-noile-criterii-de-stabilire-a-vulnerabilitatii-energetice-pentru-gospodariile-casnice/13779
7. Concluziile expertizelor
În scopul respectării art. 34 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de Hotărâre de Guvern va fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție, și respectiv expertizei juridice de către Ministerul Justiției.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Aprobarea proiectului de Hotărâre de Guvern nu prevede careva modificări necesare a fi efectuate asupra altor acte normative
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
IP CNED va elabora și aproba prevederile produselor de finanțare pentru conformarea acestora actelor cu modificările propuse. Totodată, IP CNED va ajusta procedurile de verificare a calității rapoartelor de audit energetic și calificare a auditorilor energetici prin ajustarea documentelor și procedurilor interne în conformitate cu modificările propuse.

Secretar de stat

/semnat electronic/

Constantin BOROSAN